

Datum beslissing 5 mei 2014

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam],

geboren op [datum],

wonende te [plaats],

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mr. N.D. Geraads, advocaat te Eindhoven

tegen:

(wijlen) **frater [naam]**,

geboren op [datum], overleden op [datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

(tijdens zijn leven) lid van de Congregatie van de Fraters van Tilburg.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 16 januari 2014. Op 24 februari 2014 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van frater [naam], Algemene Overste Fraters CMM.

Op 15 april 2014 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen. Hij heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. N.D. Geraads.

Namens de Congregatie is verschenen frater [naam], Algemene Overste Fraters CMM.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. In 1953 is klager door aangeklaagde seksueel misbruikt. Het seksueel misbruik heeft bestaan uit het met de hand strelen van de billen van cliënt door aangeklaagde.

Klager is afkomstig uit een gezin van 7 kinderen. Klager was het derde kind. Evenals zijn oudere broer ging hij naar de Mulo.

Toen klager op de [Mulo] in [plaats] kwam, was dit voor hem een nieuwe wereld. Hij was in een dorp op een boerderij opgegroeid en kon maar moeilijk wennen aan de omstandigheden op school. Hij zat veel naar buiten te staren en droomde veel. Dit leidde ertoe dat hij regelmatig voor straf bij het hoofd van de school, frater [naam], moest komen. Hij moest dan bij hem op schoot zitten. Klager vond dit verschrikkelijk. Dit leidde ertoe dat hij gelijk het eerste jaar doubleerde.

Toen klager zijn eerste jaar opnieuw deed, was zijn jongere broer [naam] inmiddels ook op school gekomen. Hij zat ook in de eerste klas. Klager weet nog dat hij die proefwerken had

vóór het speelkwartier. Hij verstopte dan de vragen op een vooraf afgesproken plek op de toiletten voor zijn broer [naam]. Frater [naam] kwam hier achter en de broers werden hiervoor gestraft. Klager en zijn broer werden aan de oren uit de klas gesleept en op diezelfde manier langs alle klassen gesleept. Klager werd vervolgens overgedragen aan een veel jongere frater, aangeklaagde, door wie hij gestraft zou worden. Frater [naam] richtte zich op dat moment tot zijn broer. Klager werd door aangeklaagde naar de natuurkunde klas meegenomen. Klager moest daar naar het midden van de klas lopen en daar wachten. Aangeklaagde deed de deur van het lokaal op slot en deed alle gordijnen dicht. Klager moest toen uit een stel stokken een stok uitzoeken, waarvan klager verwachtte dat hij hiermee zou worden geslagen. Klager dacht dat als hij de dikste stok zou uitkiezen, aangeklaagde niet zo hard zou slaan, dus koos hij de dikste stok uit. Klager moest toen zijn broek omlaag doen en bij aangeklaagde op schoot gaan liggen. Aangeklaagde drukte klager tegen zich aan en begon klager niet te slaan, maar begon met zijn handen over klagers billen te wrijven. Klagers eerste gedachte was daarom dat het wel mee viel. Aangeklaagde sloeg echter juist op dat moment aangeklaagde hard met de door klager uitgezocht stok. Klager huilde hard, tot groot vermaak van aangeklaagde. Steeds na het slaan op de billen, wreef aangeklaagde met zijn handen over de billen van klager. Deze afwisseling van slaan met de stok en het wrijven over de billen bleef zich maar herhalen. Klager weet niet meer hoe lang het heeft geduurd, maar weet nog wel dat hij meerdere striemen had op zijn billen.

Aangeklaagde stuurde klager vervolgens huilend de gang op en nadat klager langs de kamer van [naam] kwam, waar klagers broer bij [naam] op schoot zat, is cliënt naar huis gegaan. Hoe hij thuis is gekomen weet hij niet meer. Hij weet nog wel dat hij thuis direct zijn broek omlaag deed en zijn moeder de striemen op zijn billen liet zien, maar dat zijn moeder reageerde met: 'je zult het er zelf wel naar gemaakt hebben' en dat ook zijn vader niets deed.

2.2. Vanaf het moment dat bovengenoemde gebeurtenissen plaatsvonden is klagers haat tegen de kerk gaan groeien.

Klager weet nog dat hij heeft geprobeerd de biechtvader te vertellen wat er was gebeurd. Die zei hem dat hij maar veel weesgegroetjes en onze vaders moest bidden. Klager snapte er niets van en dacht later met veel verschrikking terug aan de gebeurtenissen op de Mulo.

Klager heeft ook geen 'normaal' seksueel leven gehad. Klagers echtgenote is ook seksueel misbruikt en klager probeert haar angstvallig te beschermen. Zij konden samen nooit goed over het seksueel misbruik praten en dat beïnvloedde hun seksuele relatie. Pas de laatste jaren ging het praten hierover iets beter.

2.3. Voor klager is het erg belangrijk dat hij erkenning krijgt voor de gebeurtenissen en dat hem excuses worden aangeboden.

3. De reactie (zakelijk weergegeven)

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De Overste heeft in zijn reactie gesteld dat uitgebreid onderzoek is verricht naar de levensloop van aangeklaagde.

Hij concludeert dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor een mogelijk seksueel misbruik maar dat de naam van frater [naam] wel een keer voorkomt op de lijst van de commissie Deetman (een melding uit [plaats]). Hij concludeert ook dat hij ook geen reden heeft om aan te nemen dat klager onwaarheid spreekt.

Ten aanzien van de vraag of er sprake is van seksueel misbruik, conformeert hij zich aan het oordeel van de Klachtencommissie.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. De Klachtencommissie is van oordeel dat de door klager gestelde handelingen, seksuele handelingen betreffen. De Klachtencommissie overweegt hiertoe dat aangeklaagde het leslokaal afsloot en de gordijnen sloot, hetgeen er op duidt dat aangeklaagde zich ervan bewust was dat zijn handelen niet gezien mocht worden. Hij liet klager zijn broek uit doen, trok hem naar zich toe, legde hem op zijn schoot, en steeds na het geven van een (harde) stokslag, wreef hij met zijn handen over de blote billen van klager. Daarmee was er niet slechts sprake van een fysieke (zeer harde) straf, maar werd het handelen seksueel getint.

4.3. Er zijn ongeveer zestig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden.

De Klachtencommissie acht aannemelijk dat aangeklaagde klager zijn broek uit liet doen, hem naar zich toe trok, op zijn schoot legde, en steeds na het geven van een (harde) stokslag, met zijn handen over de blote billen wreef van klager.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt, in de eerste plaats door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld.

Daarnaast wordt zijn verklaring ondersteund door de klacht van de heer [naam] in klaagschrift 2010T133. Weliswaar wordt in het klaagschrift van de heer [naam] over ernstiger misbruik gesproken, maar de Klachtencommissie sluit niet uit dat dit kan samenhangen met het feit dat het misbruik in een latere periode heeft plaatsgevonden.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidsrelatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas 14 jaar oud. Aangeklaagde was voor hem iemand waarin hij vertrouwen moest kunnen stellen.

4.5. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. De gegrondverklaring van de klacht, alsmede de erkenning van het leed dat klager is aangedaan en een oprechte spijtbetuiging kunnen wellicht bijdragen aan de vermindering van dat leed.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 5 mei 2014 door mr. C.C. de Rijke-Maas, voorzitter, drs. N.A.M. van Beelen en mr. P.R.M. van der Ven pr., leden, bijgestaan door mr. Y. Rikken, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de kerkelijk gezagsdrager en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de kerkelijk gezagsdrager binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de kerkelijk gezagsdrager daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de kerkelijk gezagsdrager.